

UDK:655.55:311.213.6: "722":334.012:368.021.1:368.8(497.11)(439.551)

Kristina R. Kuzmanović, MA¹

PRIKAZ MONOGRAFIJE

SAVREMENO ORGANIZOVANJE I UPRAVLJANJE DRUŠTVIMA ZA OSIGURANJE

Autori: prof. dr Željko Vojinović, prof. dr Zoran Kalinić, dr Blaženka Piuković Babičković

Izdavač: Nezavisni univerzitet Banja Luka, 2019.

Obim: 360 str.

Nezavisni univerzitet Banja Luka, u nizu svojih vrednih izdanja, nedavno je publikovao naučnu monografiju pod naslovom „Savremeno organizovanje i upravljanje društvima za osiguranje“ autora prof. dr Željka Vojinovića, prof. dr Zorana Kalinića i dr Blaženke Piuković Babičković, koja zasigurno zaslužuje pažnju onih što su privrženi osiguranju kao nauci, ali i osiguranju kao delatnosti.

Osiguranje je specifična privredna delatnost koja u postmodernoj eri sačinjenoj od velikog broja svakodnevnih neizvesnosti i mogućnosti određenih nepovoljnih posledica zauzima izuzetno značajno mesto. Osiguravajuća društva, privredni subjekti, kojih je danas u svetu velik broj, raznovrsnom ponudom mehanizama zaštite predstavljaju relevantne zaštitnike ličnog i imovinskog integriteta. To potvrđuju i autori, prema kojima osiguranje ima *ulogu zaštitnika pomoću mehanizma ekonomske korisnosti*. Međutim, kao i sve druge finansijske organizacije, osiguravajuća društva susreću se s pozitivnim i negativnim pojavama koje nosi globalizacija i globalno tržište, s tim što ova vrsta organizacija može dosta da doprinese ukupnom blagostanju jednog društva, a ne samo određenim grupama. Kako to i autori vide, osiguravajuće kuće, bez obzira na značaj i institucionalnost koju imaju u društvu, izložena su velikom uticaju tržišta, ograničena su zakonskim propisima kada je u pitanju politika ulaganja, što može dodatno da omalovaži njihovu razvojnu ulogu, naročito u nerazvijenim zemljama. Ideja da se istraži i dokaže korisna uloga osiguranja, koje kao delatnost na određene načine mora da se prilagođava savremenim tokovima, potpuno je opravdana i kompaktno satkana u ovoj monografiji.

Delo ima 360 strana, a prikazan je i velik broj tabela (63), slika (38) i grafikona (3). S obzirom na sadržajni pogled, evidentno je da monografija predstavlja ishod temeljnog istraživanja i dugogodišnjeg naučnoistraživačkog rada autora u predmetnoj oblasti, obogaćenog velikim praktičnim iskustvom.

¹ Ekonomski fakultet, Nezavisni univerzitet Banja Luka

Delo se sastoji iz tri celine odnosno glave, gotovo identičnog obima. *Prva glava* nosi naslov „Osiguranje i o tržištu osiguranja“ i definiše pojam i značaj osiguranja suštinskim određivanjem ključnih činilaca ove delatnosti, upotpunjeno praktičnim poređenjima koja teoriju i praksu povezuju u logičnu celinu. Ostatak glave posvećen je progresivnoj ulozi osiguravajućih društava na finansijskim tržištima savremenog doba. Kako bi dokazali ove tvrdnje, autori su ih potkrepili rezultatima i analizama poslovanja osiguravajućih društava u zemljama u regionu, ali s posebnim osvrtom na tržišta razvijenih zemalja, kako bi se u poređenju ovih podataka stekao realan utisak o trenutnoj poziciji domaćih osiguravača.

Druga glava sa konciznim naslovom „Rizik i osiguranje“ posvećena je odnosu pojmova rizika i osiguranja, koji su u ovoj materiji obrađeni na jedan specifičan i veoma detaljan i stručan način, praćeni finansijskim i statističkim podacima određenih društava i načinima njihovog upravljanja rizicima. Upravljanje rizicima u osiguranju složen je i opširan proces, koji su autori u ovom delu pojednostavili tako što su pažnju posvetili najbitnijim koracima i fazama upravljanja, kako bi čitalac mogao uspešno savladati ovaj proces od samog početka do njegove završne faze. Pored opštih podela rizika u osiguranju, autori su posebnu pažnju posvetili finansijskim rizicima koji su neizostavan deo poslovnih i investicionih politika menadžmenta osiguravajućih društava, ali i nuspojavi razvijenog tehnološkog doba, „cyber“ rizicima koji prema „Alijancovoj“ listi globalnih poslovnih rizika² zauzimaju 2. mesto. U konačnici druge glave, kao društveno nepoželjnu i opasnu pojavu, autori su obradili i pojavu prevare odnosno rizika od prevare koji je gotovo svakodnevan. A sam način na koji su pristupili identifikovanju ove pojave, merama prevencije i zaštite, čini se kao jako korisno uputstvo akterima tržišta osiguranja.

Treća glava pod nazivom „Savremena organizacija i upravljanje društvima za osiguranje“ predstavlja ujedno i temu ovog dela. Pojam savremene organizacije u dosadašnjoj stručnoj literaturi oblasti osiguranja nije se mnogo izučavao, što ovo delo čini i inovativnim. Autori su najpre analizirali određene primere organizovanja društava u Republici Srbiji, putem definisanja svih instituta vezanih za ovaj poseban oblik privrednog društva, kao temelj za dalja razmatranja. Zatim su se dotakli koncepta procesne organizacije koji je ključni element nove organizacije, uz poseban naglasak na primenu informacionih tehnologija, čime se zaokružuje pojam modernog poslovanja. Brz razvoj nauke i tehnologije, uz pojavu novih dostignuća zahteva prilagođavanje i n eretko promenu organizacionog oblika i strukture kako bi se držao korak s vremenom i stvorila mogućnost odgovaranja novim trendovima. Prema tome, autori jasno skreću pažnju na važnost upravljanja kvalitetom zasnovanim na procesnom pristupu te uloži menadžera u uslovima kada je neophodna promena pomenute strukture. Konačno na samom kraju treće glave, autori obrađivane procesne pristupe identifikuju u poslovnim procesima u osiguravajućim društvima kao doprinos sprovođenju transformacije od funkcionalne do procesno orijentisane organizacije osiguravajućih društava.

² ALLIANZ RISK BAROMETER Top 10 Global Business Risks for 2019, str. 8
<https://www.agcs.allianz.com/content/dam/onemarketing/agcs/agcs/reports/Allianz-Risk-Barometer-2019.pdf>

Sadržaj monografije odnosno predstavljeni plan istraživanja svedoči da su autori svoj rad utemeljili na aktuelnoj činjenici da opstanak i razvoj osiguravajućih društava zavise od njihove spremnosti na fleksibilno prilagođavanje uslovima savremenog poslovnog ambijenta koji već dokazano karakterišu složene i značajne promene i izražena konkurencija. Autori se ne bave opširnim i suvoparnim definisanjem, kakvo se susreće u dosadašnjoj literaturi. Naprotiv, jednom povezanom celinom suštinski analiziraju prepreke savremenog organizovanja i rada osiguravajućih društava na prostorima Republike Srbije, Bosne i Hercegovine i zemalja u okruženju, poredeći njihove prednosti, nedostatke i mogućnosti sa osiguravajućim društvima razvijenih zemalja. Suptilno aludirajući da je osiguranje, tačnije osiguranje kao delatnost koja je utemeljena na savremenom poslovnom procesu, najpouzdaniji način prepoznavanja, preventivnog delovanja, upravljanja i zaštite od raznih rizika danas.

Monografija je napisana naučnim i stručnim, dovoljno razumljivim jezikom. Delo je bogato smernicama i savetima, koji se ogledaju u rečenicama što počinju rečima: „Može se desiti...“, „U slučaju da...“, „Na primer...“, „Ukoliko...“ itd. Takav način pisanja dela, potkrepljen realnim primerima, čini da čitalac „veruje“ autorima i dosta podseća na savremene ekonomske publikacije stranih autora koje su danas izuzetno popularne. Naročito se ističe sposobnost autora da izlože fundamentalne probleme multidisciplinarnim pristupom, s jasnim i konkretnim nivoom teorijske interpretacije. Samim tim predstavlja korisno delo, koje osim što bogati stručnu literaturu može služiti kao svojevrsan priručnik stručnjacima, ali i studentima diplomskih i postdiplomskih studija koji su opredeljeni za ovu oblast.

Izdavanjem jednog ovakvog dela, teorija i praksa u oblasti osiguranja upotpunjena je aktuelnim pristupom upravljanja društvima za osiguranje putem olakšanog uočavanja kritičnih aktivnosti i ujedno pronalaženjem alternativnih ideja koje doprinose poboljšanju ovog procesa, sa akcentom na stvarni ekonomski značaj osiguranja. Uzimajući sve navedeno u obzir, sa zadovoljstvom mogu da preporučim ovo delo svim našim čitaocima, bez obzira na njihovu užu sferu interesovanja.